

Forandring skal drives af ledelsen

På botilbuddet Lunden skal indsatsen tage udgangspunkt i beboernes håb og drømme.

Men det kan være svært for medarbejderne i en travl hverdag at finde tid til de gode samtaler med beboerne, som giver indblik i netop dét. Derfor arbejder ledelsen med at skabe systematiske rammer og redskaber for samtalerne.

Afprøvning af nyt tema

Beboernes håb og drømme er et helt centralt element i en recovery-orienteret tilgang. På botilbuddet Lunden arbejdes der i projektet 'Håb og Drømme' med at styrke dialogen mellem beboere og medarbejdere. Der afprøves nye typer af samtaler, og beboernes håb og drømme inddrages systematisk i udredningsarbejdet, i arbejdet med dokumentation og i den løbende opfølgning på beboerens mål.

Udviklingen af de nye tiltag sker gennem såkaldte prøvehandlinger. Arbejdet styres af en projektgruppe, der består af Lundens forstander, en daglig leder, medarbejderrepræsentanter og en udviklingskonsulent. Beboerne bidrager i udviklingsarbejdet ved for eksempel at afprøve og justere nye redskaber.

På den måde er både ledere, medarbejdere og beboere med til at styrke den recovery-orienterede tilgang på Lunden. For at lykkes med de nye tiltag har det været helt centralt, at den øverste ledelse er trådt

aktivt ind i udviklingsarbejdet. Forstanderen står i spidsen for projektgruppen, den samlede ledelse tydeliggør, at deltagelse i projektaktiviteterne skal prioriteres, og der bliver arbejdet med at lægge de nye processer og arbejdsgange ind i de eksisterende redskaber på Lunden.

En øjenåbner i indsatsen

På Lunden fik man ideen til at have fokus på håb og drømme i forbindelse med, at botilbuddet deltog i et udviklingsforløb med Socialstyrelsen. Ønsket var egentligt at styrke fokus på, hvordan beskæftigelse kan spille en positiv rolle i beboernes proces med at komme sig.

Efter indledende interviews med beboere på Lunden fik projektgruppen øje på, at alt ikke var helt, som de håbede på. Flere beboere gav udtryk for, at der ikke blev talt og arbejdet tilstrækkeligt med deres håb og drømme.

Lunden

Lunden er et socialpsykiatrisk bo-, behandlings- og rehabiliteringstilbud med i alt 36 pladser efter servicelovens § 107 og § 108. Lunden ligger i Brøndby og er et tilbud under Region Hovedstaden.

Derfor blev ledere, medarbejdere og beboere enige om at starte med at styrke fokus på netop beboernes håb og drømme. Fokus på beskæftigelse blev dog ikke glemte. Ved at inddrage medarbejdere med ansvar for kantinen og udearealerne i projektgruppen var der fokus på, hvordan man kan bruge Lundens egne faciliteter som brobygning til beskæftigelse. Dermed kunne man give støtte, hvis nogle beboere for eksempel havde ønsker om at arbejde som kok eller gartner.

Andres erfaringer og nyt samtalekort

På Lunden kan man godt lide at lade sig inspirere af andre. Derfor gik man i gang med at undersøge erfaringer fra botilbud, som allerede har arbejdet med beboernes håb og drømme. Inspirationen udefra førte til, at Lunden udviklede et 'Samtalekort' til arbejdet med beboernes håb og drømme. Samtalekortet er en tegning, som anvendes i dialogen med beboerne. Tegningen skal gøre det nemmere for beboerne at sætte ord på deres håb og drømme for fremtiden. Lundens samtalekort er udviklet med udgangspunkt i redskabet 'Recovery-fortællinger', som blev introduceret af Socialstyrelsen. Samtalekortet er med stor succes udviklet, afprøvet og tilpasset af medarbejdere og beboere i fællesskab.

Hvad har været svært?

På trods af stor opbakning til ambitionen i projekt 'Håb og Drømme', viste det sig, at det var svært at prioritere de faste møder og den løbende afprøvning af de nye tiltag i en travl hverdag.

Derfor påtog den øverste ledelse sig projektledelsen. Det skabte ledelsesmæssigt fokus og prioritering af projektaktiviteterne. Ledelsen tog ansvaret for at sikre fremdrift i projektet og har sørget for, at beboernes håb og drømme blev en fast del af arbejdsproceduren på Lunden. Det er blevet et krav, at beboernes håb og drømme skal fremgå af deres individuelle udrednings- og indsatsplan. Det er altså blevet tydeligt, at arbejdet med beboernes håb og drømme skal prioriteres højt.

Hvad nu?

Resultaterne af udviklingsarbejdet skal nu ud blandt alle medarbejdere og borgere. Afsættet er godt, da både medarbejdere og beboere har været en central del af udviklingsarbejdet. Samtidig er det afgørende at få de daglige ledere, der ikke har været med i udviklingsarbejdet, til at tage ejerskab til de nye måder at gøre tingene på.

Hvis udviklingen mod en større grad af recovery-orientering i arbejdet for alvor skal lykkes, er det afgørende, at det bliver til en del af den almindelige ledelsesopgave. Dermed skal recovery-orientering gå fra at være et projekt til at blive en del af den daglige drift. Og her er ledelsen helt afgørende.

Casen er skrevet af Implement Consulting Group for Socialstyrelsen, oktober 2022.

3 gode råd til andre

✓ Ledelsen skal i front

Ledelsen skal sætte sig i spidsen for udviklingsarbejdet. Kun på denne måde kan udviklingsarbejdet få den prioritering, der skal til, når hverdagen i forvejen er fyldt med vigtige opgaver.

✓ Sæt udvikling i kalenderen

I socialpsykiatrien, og måske særligt på døgntilbud, hvor personalet arbejder forskudt, er det vanskeligt at få møder i kalenderen. Derfor skal der altid være et nyt møde i kalenderen for projektgruppen.

✓ Lav hjemmearbejde

Mellem møderne i projektgruppen er der behov for 'hjemmearbejde'. Dette hjemmearbejde handler om at afprøve nye ting, evaluere nye tiltag, tale med andre beboere og kollegaer om deres erfaringer og synspunkter. For at fremdriften skal sikres, er det afgørende, at der er en i udviklingsgruppen, der får opgaven med at følge op på hjemmearbejdet mellem møderne.

På vej mod en mere recovery-orienteret rehabiliterende praksis

Botilbuddet og bostøtte Voksenbogen er et af landets 72 socialpsykiatriske tilbud, der over tre år har samarbejdet med Socialstyrelsen om at udvikle en mere recovery-orienteret rehabiliterende praksis.

På tværs af udviklingsforløbene i de socialpsykiatriske tilbud er erfaringerne, at især tre forhold er vigtige for at lykkes:

- ✓ **Tydelig ledelse:** Ledelsen skal udstikke retning, sikre vedvarende fokus og inddrage medarbejdere og borgere løbende.
- ✓ **Brug af prøvehandlinger:** Systematisk arbejde med at planlægge, gennemføre og lære i forhold til, hvad der fungerer henholdsvis ikke fungerer i en udvikling af praksis.
- ✓ **Fokus på forankring:** Forankring af udviklingsarbejdet er en forudsætning for udvikling af kvaliteten på den lange bane.

En række tilbud har delt deres konkrete erfaringer fra udviklingsarbejdet med at styrke kvaliteten i deres tilbud – til inspiration for andre. Du kan læse om, hvordan de konkret har grebet det an, hvad de har fået ud af det, hvad der har været hjælpsomt, og hvad der har været svært, her:

www.socialstyrelsen.dk/recovery-orienteret-rehabilitering

Udviklingsarbejdet i de socialpsykiatriske tilbud er en del af et større initiativ 'En styrket indsats i kvaliteten i socialpsykiatrien' (2019-22). Initiativet skal understøtte et bredt kvalitets- og kompetenceløft af socialpsykiatrien og dermed en bedre indsats til mennesker med psykiske vanskeligheder.

Find materiale

Socialstyrelsen har udarbejdet en række materialer, som ledere og medarbejdere kan bruge til at understøtte og udvikle en recovery-orienteret og rehabiliterende praksis.

Find anbefalinger, e-læring, redskaber og film på:
www.socialstyrelsen.dk/recovery-orienteret-rehabilitering

Hvad er recovery-orienteret rehabilitering?

Recovery-orienteret rehabilitering er en faglig tilgang, der har fokus på at understøtte borgernes muligheder for at komme sig og leve et så meningsfuldt og selvstændigt liv som muligt. Socialstyrelsen tager udgangspunkt i otte principper for recovery-orienteret rehabilitering. Principperne er forbundne og beskriver tilsammen en praksis, hvor borgernes håb, ønsker og drømme for fremtiden er omdrejningspunktet for indsatsen.

1. Tag udgangspunkt i borgernes håb, ønsker og drømme
2. Fokusér på borgernes ressourcer
3. Inddrag borgernes netværk og de almene fællesskaber
4. Mød borgerne med åbenhed, tillid og respekt
5. Hjælp borgerne så tidligt som muligt
6. Arbejd koordineret med borgernes samlede livssituation
7. Følg op, så indsatsen altid er den rette
8. Brug viden og metoder, der virker